

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

10 липня 2018 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1091/ко-18

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Щотки С.О.,

членів Комісії: Заріцької А.О., Тітова Ю.Г.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді Рівненського апеляційного господарського суду Мамченко Юлії Андріївни на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом. Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року № 08/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання 1790 суддів місцевих та апеляційних судів на

відповідність займаній посаді, зокрема судді Рівненського апеляційного господарського суду Мамченко Ю.А.

Частиною п'ятою статті 83 Закону встановлено, що порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Комісією.

Відповідно до пунктів 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі - Положення), встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та у сукупності.

Пунктом 11 розділу V Положення встановлено, що рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється у разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен із критеріїв бала більшого за 0.

Положеннями статті 83 Закону визначено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є; компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання);

2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону рішенням Комісії від 25 травня 2018 року № 118/зп-18 запроваджено тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді.

Мамченко Ю.А. склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 70,2 бала. За результатами виконаного практичного завдання Мамченко Ю.А. набрала 90 балів. На етапі складення іспиту суддя загалом набрала 160,2 бала.

Мамченко Ю.А. пройшла тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок та

визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Рішенням Комісії 07 червня 2018 року № 128/зп-18 суддю Мамченко Ю.А. допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Комісією 10 липня 2018 року проведено співбесіду із суддею, під час якої обговорено питання щодо показників за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності, які виникли під час дослідження суддівського досьє.

З урахуванням викладеного Комісія, заслухавши доповідача, дослідивши досьє судді, надані суддею пояснення, дійшла таких висновків.

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя Мамченко Ю.А. набрала 341,54 бала.

При цьому за критерієм професійної компетентності Мамченко Ю.А. оцінено Комісією на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу II Положення. За критеріями особистої та соціальної компетентності Мамченко Ю.А. оцінено Комісією на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у суддівському досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6-7 глави 2 розділу II Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 158 балів. За цим критерієм Мамченко Ю.А. оцінено за результатами дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди.

Стандарти етичної поведінки суддів, що адресовані суддям та судовим органам для використання як базових принципів регламентації поведінки суддів, визначені, зокрема, у Бангалорських принципах поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23.

Цими міжнародними стандартами у сфері судочинства визначено, що довіра суспільства до судової системи, а також до її авторитету в питаннях моралі, чесності та непідкупності судових органів посідає першочергове місце в сучасному демократичному суспільстві. Суддя виявляє та підтримує високі стандарти поведінки суддів з метою укріплення суспільної довіри до судових органів, що має першочергове значення для підтримки незалежності судових органів.

Зі змісту пункту 9 глави 2 розділу II Положення критерій доброчесності судді оцінюється (встановлюється) за показниками, визначеними у підпунктах 9.1 - 9.6, а також за іншими даними, що можуть вказувати на відповідність судді цьому критерію (підпункту 9.7).

В контексті запобігання корупції доброчесність є складовою діяльності судді, яка визначає межі і спосіб його поведінки.

Відповідно до пункту 10 частини сьомої статті 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддя зобов'язаний підтверджувати законність джерела походження майна у зв'язку з проходженням кваліфікаційного оцінювання або в порядку дисциплінарного провадження щодо судді, якщо обставини, що можуть мати наслідком притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, викликають сумнів у законності джерела походження майна або доброчесності поведінки судді.

У Бангалорських принципах поведінки суддів зазначено, зокрема, що постійна увага з боку суспільства покладає на суддю обов'язок прийняти низку обмежень, і, незважаючи на те, що пересічному громадянину ці обов'язки могли б здатися обтяжливими, суддя приймає їх добровільно та охоче. Поведінка судді має відповідати високому статусу його посади.

Кодексом суддівської етики покладено на суддів обов'язок докладати всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, їх поведінка була бездоганною.

За змістом роз'яснень, наведених у Коментарі до Кодексу суддівської етики, затвердженого рішенням Ради суддів України № 1 від 04 лютого 2016 року, доброчесна поведінка судді має торкатися всіх сфер його життя, зокрема і матеріальної (майнової) сфери. Обов'язок судді бути поінформованим про матеріальні інтереси тісно пов'язаний з його законодавчо закріпленим податковим і антикорупційним обов'язком зазначити у декларації відомості про доходи, наявне майно та зобов'язання фінансового характеру як своє, так і членів сім'ї.

Так, під час вивчення матеріалів досьє та співбесіди з суддею Мамченко Ю.А. Комісією встановлено таке.

У власності судді до 17 березня 2017 року перебували квартира загальною площею 67 м² (вартістю 1 592 900 грн), а також нежитлове приміщення загальною площею 85,6 м² (вартістю 1 166 000 грн), що розташовані у місті Рівному. Крім того, в щорічних деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, суддя декларує готівкові кошти у розмірі 300 000 гривень.

Аналізуючи матеріали суддівського досьє, у Комісії виник обґрунтований сумнів щодо законності джерел походження коштів, необхідних для придбання майна. Під час співбесіди суддею не надано достовірних відомостей щодо походження коштів та не спростовано сумнів, що виник.

Зміст пояснень судді свідчить про те, що остання не докладала належних зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, її поведінка була бездоганною, та не вжила належних і достатніх заходів для того, щоб бути обізнаною про свої майнові інтереси та антикорупційні обов'язки.

За загальним правилом суддівської етики суддя повинен бути прикладом законослухняності, завжди поводитися так, аби зміцнювати віру громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Доброчесна поведінка судді має торкатися всіх сфер його життя, у тому числі, і матеріальної (майнової) сфери. Йдеться про добросовісну поведінку судді в реалізації обов'язку бути обізнаним про свої майнові інтереси та здійснення активних дій щодо вжиття розумних (адекватних) заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї, виявляючи повагу до законів і лояльність до публічних фінансових інтересів держави.

Вказані обставини дають підстави вважати, що суддя не надала повних, обґрунтованих та достатніх пояснень щодо джерел походження її майна, що є одним з обов'язків судді згідно зі статтею 56 Закону.

Також встановлено, що 17 березня 2017 року суддя Мамченко Ю.А. була стороною двох цивільно-правових угод. Так, за договором дарування Мамченко Ю.А. подарувала своїй матері Мамченко Л.Н. нежитлове приміщення 85,6 кв.м. За іншою угодою, договором міни нерухомого майна, суддя передала своїй матері належну їй на праві власності квартиру 67 кв.м. та отримала (набула у власність) квартиру площею 187 кв.м. та земельну ділянку площею 0,0389 га загально вартістю 2 284 018 гривень.

Законодавство у сфері запобігання корупції покладає обов'язок на суб'єкта декларування, у разі суттєвої зміни у його майновому стані, у десятиденний строк письмово повідомити про це НАЗК шляхом заповнення форми повідомлення про суттєві зміни в майновому стані (стаття 52 Закону України «Про запобігання корупції»).

Проте всупереч вимогам статті 52 вказаного Закону суддя Мамченко Ю.А. подала Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані тільки 23 березня 2018 року.

Посилання судді на те, що таке невчасне повідомлення про суттєві зміни в майновому стані пов'язано із надсиланням звернення до НАЗК для роз'яснення, критично оцінюється Комісією, оскільки у розділі 3 «об'єкти нерухомості» форми повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування чітко вказано, що «суб'єкт декларування повинен повідомити про об'єкти нерухомості, які він придбав (набув у власність), якщо їх вартість перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року».

Зазначені обставини також ставлять під обґрунтований сумнів повноту і достовірність тверджень, наведених у декларації доброчесності судді.

За таких обставин, оцінюючи суддю за критерієм доброчесності, з урахуванням результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, що міститься у досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктом 9 глави 2 розділу II Положення, суддя отримала 126 балів.

За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя Рівненського апеляційного господарського суду Мамченко Ю.А. набрала 625,5 бала, що

становить менше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

Таким чином, Комісія дійшла висновку, що суддя Рівненського апеляційного господарського суду Мамченко Ю.А. не відповідає займаній посаді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 83-86, 88, 93, 101, пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визначити, що суддя Рівненського апеляційного господарського суду Мамченко Юлія Андріївна за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрала 625,5 бала.

Визнати суддю Рівненського апеляційного господарського суду Мамченко Юлію Андріївну такою, що не відповідає займаній посаді.

Рекомендувати Вищій раді правосуддя розглянути питання про звільнення з посади судді Рівненського апеляційного господарського суду Мамченко Юлії Андріївни.

Головуючий

С.О. Щотка

Члени Комісії:

А.О. Заріцька

Ю.Г. Тітов